

D. 15. marts 2014

KÆRE NICK HÆKKERUP

Først og fremmest et stort tillykke med posten som sundhedsminister!

Åben Dialog Netværket består af en kreds af personer, der er ansat i 4 regioner og 10 kommuner i indsatsen overfor mennesker med psykiske lidelser rundt om i Danmark. Gennem de seneste 15 år har vi arbejdet intenst med at indføre Åben Dialog-tilgangen i forskellige typer af kontekster her i landet. I de senere år er interessen for og udbredelsen af Åben Dialog stærkt stigende på landsplan. I oktober 2013 modtog *Åben Dialog Netværket i Danmark* således årets psykosociale rehabiliteringspris. Dette var et vigtigt skridt i retningen af at sætte et pejlemærke for fremtidens psykosociale tilbud. Netværket har også netop afholdt et årsmøde for 160 personer, hvor mange nye interesserede mødte op for at lære af de erfarne folk, hvordan man kan starte med at implementere Åben Dialog nye steder. Herudover har Psykiatritopmødet haft Åben Dialog på programmet de sidste to år i træk, hvilket har skabt stor opmærksomhed.

Vi skriver hermed til dig i forventning om et konstruktivt samarbejde, hvor vi i fællesskab kan være med til at sætte ambitiøse mål for fremtidens dialog- og netværksorienterede Psykiatri til gavn for samfundets borgere.

Vores første konkrete spørgsmål til dig handler om din politiske holdning til, hvorledes den kommende samlede handleplan for Psykiatrien, som regeringen længe har barslet med – følger op på de anbefalinger om anvendelsen af Åben Dialog, som rapporten fra regeringens psykiatriudvalg så tydeligt udtalte? Heri ligger også spørgsmålet om, hvorledes Åben Dialog tænkes ind i den overordnede styring af sektoren?

Det andet konkrete spørgsmål er om du vil være med til at sørge for, at potentialet i Åben Dialog bliver ordentligt undersøgt?

Vi har brug for afprøvning af og forskning i mulighederne for et samlet Åbent Dialog tilbud i Danmark, der rummer både praktiserende læger, regioner og kommuner – altså et omfattende tværsektorielt projekt.

Netværket vil gerne mødes med dig og dele de danske erfaringer, tanker og planer om at udvikle Åben Dialog-tilgangen yderligere.

Regeringsrapporten

Som du ved, peger regeringens udvalg om Psykiatri i rapporten, "*En moderne, åben og inkluderende indsats for mennesker med psykiske lidelser*", på nogle grundlæggende forhold, der bør ændres i måden psykiatrien fungerer på i dag. Rapportens centrale udsagn er, at der bør være langt større sammenhæng i den samlede indsats og større samarbejde på tværs af sektorer. Ligeledes understreges det gentagne gange i rapporten, at dette samarbejde bedst finder sted, hvis den samlede indsats tager udgangspunkt i en respektfuld dialog med borgeren omkring de aktuelle behov for støtte. For at imødekomme disse krav peger rapporten flere gange på tilgangen Åben Dialog. Åben Dialog nævnes i alt 19 gange i rapporten – både i forbindelse med konkrete anbefalinger og som reference til gennemførte projekter i Danmark, der har haft stor værdi (se eksempelvis side 29, 63, 140 og 184).

På et centralt sted i rapporten står der således i det centrale afsnit om, "Den fremtidige retning og ramme for indsatsen", at: "*Indsatsen for mennesker med psykiske lidelser bør altid bygge på åbenhed, det vil sige inddragelse, dialog og samarbejde i forhold til både den enkelte og dennes familie og øvrige netværk. En tilgang i forhold til dette udgangspunkt er eksempelvis "Åben Dialog", som er en aktivt inkluderende, ligeværds- og dialogbaseret tilgang til indsatsen for mennesker med psykiske lidelser*" (se side 95).

Afgrænsede lokale afprøvninger

Indtil nu har arbejdet med udbredelsen af Åben Dialog i Danmark fundet sted på afgrænsede områder - både i kommunalt regi (via socialpsykiatriske tilbud) og i regionerne (på hospitaler og i distriktspsykiatrien). Det har altså fortrinsvis bestået i anvendelse af enkeltstående metodiske elementer uden mulighed for gennemgribende organisatorisk forandring. Men Åben Dialog er meget mere end det. Tilgangen bør i den udfoldede version omfatte alle indsatsens parter i et forpligtende samarbejde.

Stort potentiale - hvis man tør

Det store potentiale ved at arbejde med Åben Dialog ligger i, at det kan praktiseres igennem hele forløbet, når en borger - i forbindelse med psykisk krise - har brug for hjælp på tværs af sektorerne. Derfor har vi med andre ord brug for afprøvning af og forskning i mulighederne for et samlet Åben Dialog tilbud i Danmark, der rummer både praktiserende læger, regioner og kommuner (fx bosteder og job- og uddannelsescentre). Kun sådan kan vi for alvor indløse de store potentialer for borgerne som Åben Dialog rummer.

Socialstyrelsen har netop igangsat et projekt, hvor effekterne af Åben Dialog skal måles i 5 af landets kommuner. Denne afprøvning er vi i netværket naturligvis glade for og har deltaget aktivt i udarbejdelsen af. Det er bl.a. den eksisterende uddannelse i Åben Dialog, som står for kompetenceudviklingsdelen af projektet, og flere fra netværket har siddet med i Rambølls udvikling af en manual til kommunerne.

Som de fagpersoner i Danmark, der har stor erfaring med implementeringen af Åben Dialog i de eksisterende rammer, er vi imidlertid nødt til at opfordre dig som politiker til at **tænke større og skabe rammerne for, at vi kan indfri de fremragende tanker om samarbejde på tværs af sektorer, som regeringens eget udvalg for Psykiatri har formuleret**. En af modellerne, der faktisk kan indløse dette, er Åben Dialog.

Udbredelsen af Åben Dialog sker ikke af sig selv, selvom brugerbevægelserne og mange borgere i mange år også har arbejdet for det. Der er brug for, at man fra politisk og administrativt hold ser og understøtter det større perspektiv i tværsektorielt samarbejde og en ny tilgang til mennesker med psykiske lidelser. Den almindelige modstand fra vanetænkningen og "kassetænkningen" bør ikke forhindre en positiv udvikling af den psykosociale indsats. De finske erfaringer viser desuden, at der kan være store ressourcer at spare på sigt, hvis systemet omstilles til at involvere borgeren og netværket i en aktiv dialog.

Kære Nick Hækkerup - vi vil gerne gentage vores udgangspunkt for at skrive til dig. Hvorledes tænker du, at rapportens anbefalinger kan bringes videre i regeringens handleplan for Psykiatrien - så vi sammen kan udvikle en visionær politisk og menneskeligt bæredygtig Psykiatri - til gavn for borgerne?

Vi håber på den fortsatte dialog:)

På vegne af Åben Dialog Netværket i Danmark:

Jaana Castella, Lone Johansen, Richardt Armitage, Esper Sørensen, Grethe Thygesen, Hanne Kjær Hansen, Anette Hansen, Jannie Svensson, Dorthe Mohr, Inger Søndergaard, Astrid Eiterå, Pernille Jensen, Hanne Andersen, Ann Hansen, Jette Brun, Klaus Müller og Bjarne Vind

PS. Se vedlagte bilag for en kort forklaring af grundprincipperne i Åben Dialog.